

Perustoimeentulotuen etuusohjeen muutoksia liittyen lasten tapaamisiin

Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta muuttui 1.12.2019. Perustoimeentulotuen etuusohje on päivitetty huomioiden 1.12.2019 voimaan tulleet lainmuutokset. Etuusohjetta on samalla uudistettu lapsiin liittyvien asioiden osalta.

Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta

Perhemuodot ovat monipuolistuneet eikä lapsi nykypäivänä asu välttämättä omien vanhempiensa kanssa. Uusi laki pyrkii huomioimaan monipuolistuneet perhemuodot esimerkiksi uusioperheet sekä muut lapselle erityisen läheiset ihmiset.

- Jatkossa lapsen huollosta, asumisesta ja tapaamisoikeudesta voidaan sopia aiempaa laajemmin.
- Lapsen asuminen voidaan sopia vuoroasumiseksi vanhempien tai vanhemman ja muun huoltajan kesken
- Tapaamisoikeuden lapseen voi saada muu huoltaja tai muu henkilö vanhempien lisäksi

Lisäksi lapsen tietojen saajista voidaan sopia tai määrätä entistä laajemmin.

Toimeentulotuessa vuoroasumisessa tai vuoroasumiseksi tulkittavassa tilanteessa lapsen katsotaan jatkossa kuuluvan kahteen toimeentulotukilain mukaiseen perheeseen. Lapsen kanssa asuva huoltaja voi saada yksinhuoltajan perusosan, jos hänellä ei ole puolisoa. Tällöin lapsen perusosa puolitetaan eikä erillistä lapsen ruokarahaa tai matkakuluja siten huomioida menona.

Etusohje, lapsen tapaamiskustannukset

Jatkossa tapaamiskustannuksia hakemiskuukaudelta huomioidaan tapauskohtaisesti harkiten enintään lapsen perusosaa vastaavan määrän verran. Tapaamismenoja voivat olla lapsen ravintomenojen osuus perusosasta eli ruokaraha tapaamispäiviltä sekä matkakulut.

Myös saattajan tarpeelliset matkakulut voidaan harkinnalla huomioida menona, jos lapsi on alle 7-vuotias tai jos lapsen kehitystaso ja kyky suoriutua matkasta itsenäisesti sitä vaativat. Lisäksi matkan pituus ja käytettävä kulkuneuvo otetaan harkinnassa huomioon. Aiemmin ikäraja on ollut 12-vuotta.

Kun kyse on vuoroasumisesta lapsen tapaamiskustannuksia ei erikseen huomioida kummankaan vanhemman laskelmassa. Aiemmin vuoroasumistilanteessa vanhemmalle, jonka luona lapsi ei ollut kirjoilla, voitiin korvata lapsen tapaamisesta aiheutuneita matkakuluja.

Luottamuksensuoja siirtymävaiheessa

Uusille asiakkaille sovelletaan uutta ohjeistusta 1.12.2019 lukien.

Lain muutoksen johdosta vanhoille asiakkaille annetaan yhden kuukauden järjestelyaika, joka lasketaan seuraavasta hakemuksesta

- Joulukuu käsitellään aiemman ohjeistuksen mukaisesti ja annetaan yhden kuukauden päätös.
- Jos asiakkaalla on pitkä päätös, annetaan yhden kuukauden järjestelyaika päätöksen päättymisestä seuraavalle kuukaudelle.
 - Esim. asiakkaalla on pitkä päätös helmikuulle. Maaliskuu ratkaistaan vanhan ohjeen mukaisesti ja maaliskuun päätöksessä annetaan yhden kuukauden järjestelyaika.

Lapsen saattajan osalta kyse on linjamuutoksesta, joten jos asiakas tapaa lastaan, joka on yli 7-vuotias, mutta alle 12-vuotias ja jolle on hyväksytty saattajan matkakulut, annetaan asiakkaalle kahden kuukauden järjestelyaika.

Etusohjeen muuttuneet kohdat

Oikeus ja Edellytykset – Edellytykset – Perhe – Alaikäinen –kohtaa (1.4.2.1.1) on täydennetty. Ohjeeseen on lisätty seuraavat asiat:

- Kyse ei ole yksityisestä sijoituksesta, jos lapsi asuu muun huoltajansa luona ja asumisesta muun huoltajan luona on kunnan toimielimen vahvistama sopimus tai tuomioistuimen päätös.
- Lapsen hoitoonsa ottaneella henkilöllä, joka ei ole lapsen huoltaja, ei ole tiedonsaantioikeutta lasta koskeviin salassa pidettäviin tietoihin, ellei tiedonsaantioikeudesta ole kunnan toimielimen vahvistamaa sopimusta tai tuomioistuimen päätöstä.
- uusi kappale: Tiedonsaantioikeus lapsen asioista

Hakeminen – Kuka voi hakea – Muut hakijat – kohtaa (1.6.2.8) on täydennetty. Lapsen puolesta toimeentulotukea voi hakea

- 15 vuotta täyttänyt yksin asuva lapsi itse,
- lapsen kanssa asuva vanhempi,
- lapsen kanssa asuva muu huoltaja
- yksityisesti sijoitetun lapsen hoitaja

Kun on kyse alaikäisestä hakijasta, täytyy vanhempien elatusvelvollisuus selvittää.

Määrä – Perustoimeentulotuen perusosan määrä - Lasten perusosat – kohtaan (1.7.1.5) on muutettu huomioiden 1.12.2019 voimaan tulevat laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta muutokset mm. vuoroasuminen.

Määräytymisperusteet – Menot – Lapsen tapaamisesta aiheutuvat menot – kohta (1.8.9.11) on kirjoitettu kokonaan uudestaan ja rakenne on uusittu:

Lapsen tapaamisesta aiheutuvat menot

- Lapsen tapaamisoikeus
- Lapsen ruokaraha
- Loma-aikojen ja juhlapyhien tapaamiset
- Matkakustannukset
- Muut menot tapaamisten aikana
- Tapaamisten toteutuminen
- Vuoroasuminen

Ratkaiseminen – Päätöksen antaminen – Päätöksen saajat – kohta (1.9.8.5) on kirjoitettu uudelleen. Ohjeeseen on tehty uusi kappale alaikäisistä.